

ОБЩОГРАДСКО СРЕДНОШКОЛСКО ОБЩЕЖИТИЕ – ПЛЕВЕН

гр.Плевен, ж.к. Сторгозия №105, тел:0879289164, 064/610 081, 064/850 90

УТВЪРДИЛ,

ДИРЕКТОР ОСО:

/ВЕСЕЛКА ЛИЛОВА/

ПОЛИТИКА
ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА В
ОБЩОГРАДСКО СРЕДНОШКОЛСКО ОБЩЕЖИТИЕ ГР.
ПЛЕВЕН

ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕХАНИЗМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО, СЪГЛАСНО
ЗАПОВЕД НА МИНИСТЪРА НА ОБРАЗОВАНИЕТО С № рд09-5906/28.12.2017г

УЧЕБНА 2020 / 2021 ГОДИНА

I. Принципи, ценности , философия.

През учебната 2020/2021 година в ОСО е направено всичко възможно да бъдат предоставени най-добрите условия на учениците, хцелящи сигурността и комфорта на общежитието. Тормозът и агресията са форми на поведение, които не се толерират в общежитието и при установена най-малка проява или наченка на такива действия ще бъде реагирано своевременно и отговорно на подадени сигнали, жалби, обвинения и др. данни получени от трети лица. Когато се установи, че има поведение на тормоз ще се действа адекватно и незабавно, съгласно „Механизма за противодействие на училищния тормоз” и вътрешния правилник на ОСО - Плевен. Служителите в сградата на общежитието са инструктирани и запознати с това как да разпознават „тормоза” във всичките му аспекти и кои признаци се определят, като характерни за появата му – как трябва да се реагира и какви корегирани действия налага даден случай. Решаването на проблеми свързани с тормоза и агресията могат да се окажат доста трудна задача за служителите, при липса на базисна подготовка и активно внимание от тяхна страна. Други превантивни методи и образователни подходи за формално дисциплиниране целящи наблюдение са: разговори и обучения и други административни мерки. Политиката на Общоградско средношколско общежитие е да има отговорници в групите, които да отговарят и съблюдават за действията на останалите ученици, особено тези, които са застрашени от извършване на прояви свързани с тормоз и агресия. Забранени са санкции срещу всяко лице, което докладва за тормоз, предоставя информация или участва в изясняването на даден случай. Настоящата училищна политика за противодействие на училищен тормоз е резултат от нарастващата тревожна тенденция на прояви на тормоз, агресия и насилие в страната. Необходимо е обединяване на усилията на учители, родители, ученици и местните институции за превенция и противодействие на училищния тормоз. Общоградско средношколско общежитие /ОСО/ гр. Плевен се опитва посредством ресурса от педагогически специалисти, с които разполага да обхване всички ученици, като за целта се работи усилено по контрола на действията и поведението на учениците по време на пребиваване в сградата и в двора на общежитието. Ежедневни дежурства от страна на педагогическия персонал и вътрешна система за управление на поведението, както в общежитието, така и извън него са залегнали в програмата за учебната година. Основният метод в ОСО е прилагането на цялостен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна среда.

Превенция на тормоза.

Включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и елиминирание на рисковите фактори, допринасящи за тормоз и насилие. Превантивните мерки в ОСО стартират още в началото на учебната година, като всички групи са инструктирани какво трябва да бъде тяхното поведение, какви трябва да са техните задължения и как трябва да реагира всеки ученик в случай на проблемна ситуация, зараждащ се проблем в междуличностните взаимоотношения ОСО или извън него, притеснение породено от външни

фактори – застрашаващо тяхното здраве и др. Превенцията на тормоза започва с оценка на проблема с насилието. Оценката се организира от ръководството на ОСО и за тази цел се използват инструменти, като дискусии с участие на всички ученици от общежитието, анкети, тестове, фокус групи с ученици, родители /настойници/ и възпитатели. На базата на извършената оценка в началото на всяка учебна година се изготвя план за противодействие на училищния тормоз. Комплексът от превантивни мерки трябва да включва всички възможни аспекти и форми на тормоза, да фокусира вниманието върху участието на всички групи и да се планира на определени нива общежитието като общност, групата и ученическата стая. На ниво са залегнали принципи и ценности за предотвратяване на насилие, основаващи се на комуникация, мотивация, корекция на поведение и добра организация.

Основните принципи на интервенция и корегирание на проблемни поведения са:

- Създаване на обкръжение, което се характеризира с позитивен взаимен интерес и загриженост от страна на страните.
- Поставяне на граници за неприемливо поведение.
- При нарушаване на правилата се прилагат административни наказания, които не са насилствени.
- Наблюдение на дейностите на учениците в занималните, общите помещения и в двора на общежитието. На ниво група са организирани правила, насочени към поведението, позитивното стимулиране и подходящи последствия при проява на тормоз.

Изграждане на система за управление на поведението на учениците в общежитието , изисква използването на следните компоненти:

Елемент 1: Правила.

- Правилата се въвеждат в началото на учебната година.
- Подходящо е да бъдат опростени, като от значение е структурата, която трябва да обхване най-важните компоненти.
- Изработват се съвместно с груповия ръководител и ръководството на общежитието.
- Правилата трябва да информират учениците за евентуалните последици на неприемливо действие от тяхна страна и до какви наказания може да доведе дадена ситуация.
- Правилата се поставят на видно място – таблото на етаж и служат за подсещане, като в началото на всеки срок учениците са инструктирани за това, какви са допустимите действия и поведения в ОСО и съответно недопустимите.

Елемент 2: Негативни последици.

- Когато поведението не отговаря на обявените очаквания.
- Последиците трябва да допринасят за промяна в поведението.
- При прилагане на негативни последици, възпитателя трябва да бъде уверен и спокоен.

Елемент 3: Позитивни последици.

- Поведение, отговарящо на зададените правила и норми на ниво общежитие и ученическа стая.
- Положителна промяна на мисленето и поведението на проблемните ученици.
- Изграждане на взаимно доверие с груповите ръководители, възпитателите и персонала в сградата на ОСО гр. Плевен.

Елемент 4: Изпълнение на поставените цели и задачи, последователност в действията на педагогическия персонал.

- За да бъде ефективна нашата политика, ние трябва да бъдем предсказуеми в реакциите си спрямо поведението на тези ученици, които спазват и тези, които нарушават правилата.

II. Цел на общежитието.

Политиката за противодействие на училищния тормоз и педагогическата общност в ОСО, насърчава положителните взаимоотношения в общежитието и извън него. За постигане на целите на тази политика – общността в общежитието гарантира, че учениците са наясно, че всеки проблем свързан с тормоз, ще бъде разгледан внимателно и с оглед на сериозността му ще бъде реагирано незабавно и ефективно до разрешаването на случая. Персоналът на ОСО докладва на родителите по отношение на техните опасения относно тормоза. Родителите подкрепяйки политиката за противодействие на училищния тормоз показват, че участват в Координационния съвет на ОСО – Плевен, общи родителски срещи, мероприятия на общежитието и при организиране на кампании, свързани с действията на учениците. Важни признаци за добра организация в общежитието са: яснота, сближаване на позициите, добра организация, предотвратяване и реагиране на тормоз и подкрепа за всички ученици. ОСО гр. Плевен ще използва всички налични ресурси за предотвратяване и свеждане до минимум на агресивното поведение. Координационния съвет в ОСО работи в синхрон помежду си и в

постоянно взаимодействие както с ученици, така и с родители. Училищният съвет предоставя доказателства, за да се идентифицират силните страни на ОСО и областите, които могат да се подобрят. Това могат да бъдат количествени и качествени оценки. Те се събират, съпоставят и се предприемат действия от страна на училищната общност, които подпомагат усилията им общезжитието да се превърне в добре организирана и безопасна среда.

III. Определяне видове на насилие и тормоз.

Политиката на ОСО включва противодействие на:

- Тормоз, свързан с етнос, религия или култура.*
- Тормоз, свързан с външен вид, здравословно състояние.*
- Тормоз, свързан със СОП.*
- Сексуален тормоз.*
- Психически тормоз.*
- Онлайн тормоз (кибер) .*
- Унищожаване на имуществото на ОСО и /или лично имущество.*
- Социално изключване.*

Общи мерки:

- Ограничаване действията на тормоз и контрол на поведението сред учениците – търсене на превантивно решение при възникнал проблем преди достигане на крайната точка.*
- Възстановяване на щета.*
- Подкрепа в малка група.*
- Информирание на други институции.*
- Партньорско посредничество в междуличностните отношения.*
- Организиране на педагогически съвети, родителски срещи, работни срещи, консултации и др.*

Дисциплинарни мерки:

- **Налагане на дисциплинарни наказания.**
- **Доклад до директора.**
- **Индивидуална работа – работа по случай – разговор с ученик и родител.**

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни или краткотрайни в зависимост от нагласата на извършителя или даден моментен изблик на негативна емоция, насочени към ученик, възпитател, едно и също лице, съученик или група. Изразява се в следните характеристики:

- 1. Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи лицето.**
- 2. Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот или междуличностните взаимоотношения в общността на обществото, групата или в ученическата стая.**
- 3. Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.**

Тормозът може да бъде пряк или непряк в зависимост от конкретните действия. Пряко нападение (удряне, заплаха или принуда, дразнене, подигравка, наричане с обидни прякори, сексуални забележки, открадване или повреждане на чужди вещи). Непряко нападение (например разпространяване на слухове или насърчаване на другите да отхвърлят или изключат някого от приятелската среда). Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

- **Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение.**
- **Вербален тормоз – подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди.**
- **Психически тормоз – подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество,**

кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене.

- *Социален тормоз – избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.*
- *Онлайн (кибер) тормоз – това са всички изброени по-горе форми, но осъществявани непряко, лице в лице, а чрез използване на електронни средства – мобилен телефон, видео и аудио устройства, интернет.*

IV. Общи и конкретни стратегии за насилие и тормоз в ученическата среда.

В стратегията за добре организирана ученическа общност в ОСО са залегнали ценности и нагласи, като: съпричастие, чувство за идентичност, стойност и зачитане мнението на другата страна. За да се насърчи участието на цялата ученическа общност в ОСО при създаването на позитивен климат се създава Училищен координационен съвет. Използването на училищния съвет е идентифициран като ефективен начин за подпомагане на социалното развитие на учениците. Той подпомага приобщаващите процеси и насърчава учениците да се замислят върху истинските проблеми, които оказват влияние върху техния живот и живота на другите. Училищният съвет в ОСО дава възможност на учениците да развиват своите умения в представяне на мотивирани аргументи; да допринасят за решаване на проблеми по въпросите свързани с взаимния интерес на общността в ОСО и групата и т.н. да работят ефективно с другите, за да се създаде социална хармония в групата, медиаторски умения за обучение на връстници, където е необходимо смелост и увереност да изразяват своята гледна точка, която не е задължително да се поддържа от другите. По този начин училищният съвет също става част от оценката на общежитието. Ефективни училищни съвети поставят въпроси, които са от общ интерес, дават предложения за възможни действия по редица въпроси, организират мероприятия, свързани с агресията и тормоза в училище, участват в процесите на вземане на решения за подобряване на училищната политика за противодействие на ученическия тормоз.

Политиката на ОСО – Плевен за противодействие на училищния тормоз служи за насърчаване на хармония в отношенията между учениците, ученици – възпитатели и възрастни в ОСО. Такива подходи могат да бъдат в голямо разнообразие от формални и неформални форми на работа. Всички включват подобряване на партньорства чрез съвместно вземане на решения за развиване на социални умения при учениците.

V. Разпознаване, предотвратяване и отговор на тормоза – ръководството на ОСО – Плевен и настоятелството.

- Ще работят активно с персонала и външни лица, представители на различни организации и институции.*
- Активно ще се предоставят възможности за развитие на социални и емоционални умения на учениците чрез формиране на различни активности, занимания по интереси, спортни и културни мероприятия и др.*
- Ще разглеждат всички възможности за прекратяване на тормоза, включително чрез учебни програми, гражданско образование, предоставяне на видеоматериали, партньорски подкрепи от други институции.*
- Ще обучават всички служители, за да идентифицират тормоза и да следят училищната политика и съответните процедури.*
- Ще създадат „безопасни места“ в общежитието, както и в групата и в ученическата стая, така и в двора на ОСО.*
- Ще подпомагат учениците в подготовката за регионални, национални и международни изяви на ученици и възпитатели от общежитието, както и ще осъществяват индивидуални програми за талантливи ученици.*
- Ще съдействат за включването на родителите при организиране свободното време на учениците.*
- Ще съдействат за реализиране на извънкласни и извънучилищни форми, организация на отдих, туризъм и спорт на учениците.*

VI. Действия за разпознаване, предотвратяване и отговор на тормоза от ръководителите на групи.

- Популяризиране и насърчаване на политика за противодействие на тормоза в ОСО.
- Планиране на превантивни дейности в групите.
- Проява на интерес и запознаване с естеството на проблемното поведение на учениците, тормоза и агресията, като понятия – различните видове, превантивни мерки и решаване на конфликт.
- Действия свързани с актуални събития, и /или интереси на учениците и култура.
- Поставяне на ясни правила, граници и норми на поведение.
- Предприемане на адекватни и последователни действия, при необходимост.
- Наставничество, превантивно отношение при възникнал проблем, промяна на поведението, изпитване на затруднения в учебния процес – липса на подкрепа, приобщаване и др.
- Подпомагане изграждането на училищната система от подкрепящи връстници.
- Използване на интерактивни методи за събуждане интереса на учениците.
- Провокиране отношенията и убежденията на учениците относно интервенциите при тормоз и насилие.
- Полагане усилия за създаване на добър климат в групата и обществото.
- Проследяване на посещаемостта на учениците в учебни часове и навременно предупреждаване на родителите и съответните служби.
- При необходимост изработват план за индивидуална работа с ученик.
- Информират и насочват учениците към допълнителни дейности за развитие на социални умения.
- Планират и организират кампании против агресията.

- **Запознават подробно ученици и родители с политиката на ОСО за толерантност и взаимно уважение.**
- **Във всяка група се изработват и задават правила и норми за поведение, като учениците са информирани и инструктирани за техните действия.**
- **Обясняват защо са нужни санкции и кога се прилагат.**
- **С изработените правила на групата се запознават и родителите.**

VII. Ангажименти на друг /непедагогически / персонал (администрация, охрана и чистачки):

- **Спазват политиката в ОСО за противодействие на тормоза.**
- **Следят за непознати и безцелно движещи се хора в района на ОСО.**
- **При възникване на съмнителни ситуации за тормоз над дете в ОСО, служителят констатира и уведомява директора, груповия ръководител или дежурен възпитател.**

VIII. Ангажименти на учениците.

- **Да спазват установената политика в ОСО за противодействие на училищния тормоз.**
- **Да се информират за степента и естеството на тормоза.**
- **Да са наясно как да изразяват притесненията си относно тормоза.**
- **Всички са наясно с обхвата на санкциите, които могат да бъдат прилагани срещу извършителите на тормоз.**
- **Активно включване в кампании в ОСО против агресията.**
- **Предлагат подкрепа на ученици, които са обект на тормоз.**
- **Сигнализират възпитателите при възникнал конфликт, проблемна ситуация или тормоз.**
- **По време на самоподготовка не възпрепятстват самоподготовката на другите ученици.**
- **Предотвратяват и реагират на ситуация на тормоз.**

- **Информират родителите/настойниците си за политиката на ОСО за противодействие на тормоза.**
- **Уведомяват директора за ситуации на тормоз.**

IX. Ангажименти на родители / настойници:

- **Запознати са на родителска среща /или/ писмено за политиката в ОСО за противодействие на насилието и тормоза.**
- **Разпознават формите на насилие и тормоз и своевременно сигнализират съответните институции за ситуации на тормоз.**
- **Запознати са с кого да се свържат в ОСО и извън него.**
- **Запознати са с процедурата за жалби, регистриране на сигнали и съответните мерки.**
- **Участват в решаването на проблеми.**
- **Редовно се информират за посещаемостта на детето си ОСО и училище.**
- **Информират груповия ръководител за отсъствията на детето от ОСО и от училище и специфичните нужди, от които се нуждае.**
- **Участват в организираните от ОСО мероприятия, свързани с ненасилие.**
- **Предлагат мерки за стимулиране на децата.**
- **Съдействат за развиване на доброто възпитание и маниери на децата си.**
- **Информирани са относно механизма за противодействие на училищния тормоз, като заявяват собствената си позиция и отношение в механизма.**

X. Взаимоотношения и ангажираност на извънучилищни институции.

- **В борбата срещу агресивното поведение и тормоза е изключено да се действа импулсивно, прикрито и индивидуално. Това е период от време, в който ОСО като институция трябва да има съюзници, които при нужда да съдействат и помагат за решаване на даден**

казус, проблемна ситуация и да бъде оказвана взаимопомощ. Партньорските поддръжници трябва да извършват работата си в среда, която активно насърчава слушане, грижовност и взаимно уважение. Стойностите на партньорската подкрепа трябва да се разбират и прилагат на всички нива на училищната общност – училищното ръководство и персонала трябва активно да подкрепят системата.

- **Областна дирекция на МВР:**

- **Детска педагогическа стая.**

ОСО е в обсега на наблюдение и дейността на второ районно управление на МВР – Плевен. Има главен инспектор, чиято дейност се изразява в издирвателна, санкционираща и консултативна дейност за ранна и вторична превенция на децата за извършване на противообществени прояви и престъпления.

- **Регионална дирекция „Социално подпомагане“:**

Отдел за закрила на детето.

Специализиран орган за ръководство, координиране и контрол в областта на закрила на детето.

- **МКБППМН Община Плевен:**

Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

Комисията е орган за организация, ръководство и контрол на дейността по превенция и противодействие на детското асоциално поведение на ниво община.

- **РУО – Плевен:**

В Регионално управление на образованието има определено лице за координатор по Координационния механизъм за борба с насилието и тормоза.

XI. Регистриране на ситуация на тормоз.

Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва в дневник за случаите на тормоз от възпитателя, който има информация и/или я

е наблюдавал. Дневникът съдържа кратко описание на ситуацията, кога се е случила, кои са участниците и какви мерки са предприети. Дневникът се съхранява в учителската стая на видно място, определено от Директора на ОСО – Плевен. В случаите, при които поведението на ученика се отличава с изразени агресивни прояви, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие се търси съдействие от Второ районно управление на МВР – Плевен, отдел „Закрила на детето“, МКБППМН, полиция и други наблюдаващи органи по силата на Координационния механизъм.

XII. Наблюдение и преглед на Политиката за превенция в ОСО – Плевен.

Тази политика е адекватна само в случаите, когато цялата общност в общежитието разбира и гарантира, че насилието и тормоза не се толерират, като незабавно се прилагат стъпките, които ще бъдат предприети за предотвратяване и адекватно реагиране на случаите на тормоз и агресия. Това е отговорност на:

- Директор, който поема водеща роля в наблюдение и преглед на училищната политика;*
- Възпитатели и непедagogически персонал, за да бъде наясно с политиката и да я прилага;*
- Учениците, за да се поддържат към училищната политика;*
- Родителите, за да подкрепят и подпомагат училищната политика.*

Име за контакт за политиката за противодействие на училищния тормоз в ОСО – Плевен – Веселка Лилова – директор 0879289164.

XIII. Процедури за прекратяване на ситуация на тормоз (виж приложения):

- Процедури за докладване при противодействие на училищен тормоз – Приложение 1.*
- Процедури спрямо ученик, който е упражнил тормоз – Приложение 2.*
- Процедура спрямо ученик, което е обект на тормоз – Приложение 3.*
- Процедури спрямо наблюдателите на тормоза – Приложение 4.*

Процедури за докладване при противодействие на училищен тормоз

- **Сигнал за тормоз върху дете се подава от всички служители в ОСО – Плевен.**
- **Сигналят се подава устно или писмено, лична среща, по телефон.**
  1. **Информирание председателя на Координационен съвет – УКС или член на УКС.**
  2. **Попълнете формуляр за регистриране по случай.**
  3. **При ниска степен на нарушаване на правилата, следва прекратяване на ситуацията от дежурен възпитател или групов ръководител.**
  4. **При повтаряне на едни и същи нарушения от ученик, провежда се разговор с родители/настойници от групов ръководител и УКС и се съставя Протокол от разговора.**

Процедури спрямо ученик, който е упражнил тормоз

- **Сигнал за тормоз върху дете се подава от всички работещи в ОСО – Плевен.**
- **Сигналят се подава устно или писмено, лична среща, по телефон до Координационния съвет на ОСО – Плевен.**

При ситуация на тормоз се прилага:

- 1. При първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда се прилага подход за възстановяване на щетата или може да се наложи друга предварително съгласувана мярка.**
- 2. Задължително се уведомява груповия ръководител.**
- 3. Груповият ръководител изслушва ученика за изясняване на ситуацията. Не е желателно ученикът да се изслушва съвместно с потърпевшия ученик.**
- 4. С решението за поправяне на грешката трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.**
- 5. Груповият ръководител проследява поведението на учениците за период от две седмици и им дава обратна връзка.**
- 6. С решението за поправяне на грешката трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.**
- 7. Груповият ръководител проследява поведението на учениците за период от две седмици и им дава обратна връзка.**
- 8. С учениците разговаря дежурен възпитател и / или групов ръководител, като получават адекватна и достъпна информация относно проблемното действие, целящо ограничаване и изкореняване на проблема за в бъдеще.**

Приложение 3

Процедури спрямо дете и ученик, който е обект на тормоз

- **Сигнал за тормоз върху дете се подава от всички работещи в ОСО – Плевен.**
- **Сигналът се подава устно или писмено, лична среща, по телефон до Координационния съвет на ОСО – Плевен.**

При ситуация на тормоз се прилага:

- 1. Груповият ръководител разговаря с ученика по възможност още същия ден /или веднага след като е разбрал за случая.**
- 2. Груповият ръководител предлага подкрепа како разговаря с ученика.**
- 3. Предлага се среща-разговор с дежурен възпитател и директор.**
- 4. Никога не се предлага среща м/у ученик-жертва на насилие и неговия мъчител с цел да се помирят.**
- 5. Наблюдава се ученика в следващите две седмици и при необходимост отново се разговаря с него.**

Процедури спрямо наблюдатели на тормоза

- **Сигнал за тормоз върху дете се подава от всички работещи в ОСО – Плевен.**
- **Сигналът се подава устно или писмено, лична среща, по телефон до Координационния съвет на ОСО – Плевен.**

При ситуация на тормоз се прилага:

- 1. Възпитателите поощряват учениците, които са се намесили в защита ценностите на ОСО – Плевен като институция.**
  - 2. Възпитателите определят вида на поощрението.**
  - 3. Възпитателите споделят очакването си към тези, които не са регистрирали.**
  - 4. Насърчава се групата за грижа и повече внимание спрямо тормозения ученик.**
-